Publicat pe (https://www.bnm.md)

30.03.2018

Conturile internaționale ale Republicii Moldova pentru anul 2017, date provizorii (materialul analitic desfășurat)

Conturile internaționale pentru anul 2017 (date provizorii) – materialul analitic integral [1]

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova pe parcursul anului 2017 a fost determinată de influența mai multor factori:

- **A continuat tendința de creștere economică, PIB-ul Republicii Moldova majorându-se cu 4.5 la sută în termeni reali față de anul 2016 (Tabelul 1). La această creștere au contribuit în special activitățile de comerț și agricultura (cu toate că în prima jumătate a anului 2017 a fost înregistrată o scădere accentuată a producției vegetale ca urmare a condițiilor climaterice nefavorabile, în cea de a doua jumătate a anului aceasta și-a recuperat regresul, majorându-se cu 13.1 la sută față de anul 2016);**
- **Exporturile de bunuri și servicii, care s-au majorat cu 19.9 la sută față de anul 2016, au fost influențate pozitiv de cererea din partea principalelor țări-partenere (atât a celor din CSI, cât și a celor din UE), care au înregistrat creșteri economice. Totodată, un impact negativ asupra exporturilor l-a avut aprecierea monedei naționale față de dolarul SUA și euro;**
- **Majorarea importurilor de bunuri și servicii (+20.2 la sută față de 2016) a fost generată, în principal, de creșterea consumului final al gospodăriilor populației (cu 4.9 la sută în prețuri comparabile față anul 2016), care s-a datorat creșterii reale a salariilor și a remiterilor personale. De asemenea, la majorarea importurilor totale a contribuit și reluarea importului de energie electrică din Ucraina;**
- **Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova au constituit 19.2 la sută în raport cu PIB (în scădere față de anul 2016 relativ la PIB, dar în creștere ca valoare absolută cu 13.2 la sută). Majorarea remiterilor personale a fost determinată, predominant, de creșterea fluxurilor din țările UE (+24.9 la sută față de anul 2016), dar și de sporirea remiterilor primite din alte țări;**
- **În anul 2017 s-au majorat semnificativ exporturile de servicii, în special servicii de călătorii, de transport (în legătură cu creșterea volumului comerțului exterior cu bunuri) și de servicii de prelucrare a materiei prime (ceea ce poate fi atribuit, în mare parte, investițiilor directe noi efectuate în ramura de fabricare a cablajelor și accesoriilor pentru industria de automobile);**
- **În pofida faptului că, în conformitate cu estimările UNCTAD, în anul 2017 fluxurile globale de ISD au scăzut considerabil (inclusiv în țările în tranziție), intrările nete de capital sub formă de ISD în Republica Moldova s-au dublat față de anul 2016 și au constituit 2.6 la sută relativ la PIB. Totodată, deși conform raportului Băncii Mondiale Doing Business 2018, Republica Moldova a demonstrat un progres semnificativ în ceea ce privește simplificarea inițierii unei afaceri, majorarea intrărilor nete de ISD s-a datorat nu atât înființării de întreprinderi noi, cât reinvestirii profiturilor de către întreprinderile existente, precum și acumulării de noi datorii față de investitorii străini direcți ca rezultat al creditării intragrup (în anul 2016 au fost înregistrate achitări nete de datorii).**

Tabelul 1. *Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova*

	2013	2014	2015	2016	2017
Produsul intern brut în preţuri curente, mil. lei	100,510	112,050	122,563	134,937	150,369
Produsul intern brut în preţuri curente, mil. USD	7,983	7,981	6,514	6,773	8,132
PIB, indicii volumului fizic, %	109.4	104.8	99.6	104.3	104.5
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD	12.5907	14.0388	18.8161	19.9238	18.4902
Remiterile personale / PIB, %	25.9	24.6	22.3	20.3	19.2
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, %	3.0	4.3	3.3	1.3	2.6

Surse: BNM, BNS

În anul 2017, deficitul contului curent a constituit 616.94 mil. USD, deteriorându-se de 2.2 ori comparativ cu anul 2016. Raportat la PIB, acesta a constituit 7.6 la sută (-3.4 puncte procentuale (p.p.) față de 2016) (tabelul 2). În cea mai mare parte (-2.8 p.p.), deteriorarea contului curent a fost cauzată de evoluția negativă a balanței veniturilor secundare raportate la PIB, în special a intrărilor de transferuri personale (care s-au majorat în valoare absolută cu 6.6 la sută, dar au scăzut relativ la PIB de la 11.1 la sută la 9.8 la sută), precum și a ajutoarelor primite în cadrul cooperării internaționale. De asemenea, la deteriorarea contului curent a contribuit evoluția balanței comerțului exterior cu bunuri, al cărei raport la PIB a scăzut cu 0.8 p.p., în timp ce balanța serviciilor a avut o contribuție pozitivă (+0.7 p.p.). Deși excedentul veniturilor primare s-a majorat față de anul 2016 în valoare absolută, el a scăzut relativ la PIB-ul crescător și astfel a contribuit cu 0.5 p.p. la deteriorarea contului curent raportat la PIB.

Tabelul 2. *Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți*

	2013	2014	2015	2016	2017	2017 /2016
						Contribuția
	% la PIB					p. p.
Contul curent	**-6.1**	**-7.1**	**-7.2**	**-4.2**	**-7.6**	**-3.4**
Balanța comercială	**-37.4**	**-36.6**	**-30.7**	**-27.6**	**-27.7**	**-0.1**
Export de bunuri și servicii	38.1	37.1	38.1	38.3	38.2	0.0
Import de bunuri și servicii	75.5	73.7	68.7	65.9	66.0	0.1
Balanța veniturilor primare	**11.2**	**10.3**	**6.9**	**6.8**	**6.3**	**-0.5**
Intrări de venituri primare, din care:	14.6	14.0	12.5	11.0	10.9	-0.1
Remunerarea salariaților	14.0	13.3	12.0	10.5	10.3	-0.2
Ieșiri de venituri primare, din care:	3.4	3.7	5.6	4.2	4.6	0.4
Venituri din investiții	2.8	2.8	4.4	3.2	3.6	0.4
Balanța veniturilor secundare	**20.0**	**19.2**	**16.6**	**16.6**	**13.8**	**-2.8**
Intrări de venituri secundare, din care:	21.7	21.0	18.8	18.4	15.6	-2.8
Transferuri personale	13.4	12.7	11.6	11.1	9.8	-1.3
Cooperarea internațională curentă	3.2	4.4	3.0	3.2	2.3	-0.9
Ieșiri de venituri secundare	1.7	1.9	2.2	1.8	1.7	-0.1
Contul de capital	**1.3**	**1.8**	**0.8**	**-0.3**	**-0.4**	**-0.1**
Necesarul net de finanţare (soldul conturilor curent şi de capital)	**-4.8**	**-5.3**	**-6.3**	**-4.5**	**-8.0**	**-3.5**

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 30.41 mil. USD, determinat de ieșirile de capital consemnate de sectorul privat, rămânând aproximativ la același nivel în raport cu PIB ca în anul 2016.

Ca rezultat al tranzacțiilor curente și de capital efectuate de rezidenții Republicii Moldova cu străinătatea pe parcursul anului 2017, necesarul net de finanțare (suma soldurilor conturilor curent și de capital din balanța

de plăți) s-a majorat de 2.1 ori față de anul 2016 și a constituit 647.35 mil. USD, ceea ce reprezintă 8.0 la sută în raport cu PIB (4.5 la sută în 2016).

Contul financiar a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 569.77 mil. USD sau 7.0 la sută raportat la PIB (tabelul 3). Principala sursă de acoperire a necesarului net de finanțare în anul 2017 au fost intrările nete de capital sub formă de numerar și depozite (contribuția lor la intrările totale de capital raportate la PIB fiind de 4.9 p.p.), determinate de scăderea activelor sub formă de numerar și depozite ale populației (în timp ce activele sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate s-au majorat). La acoperirea necesarului de finanțare au contribuit, de asemenea, intrările nete de capital sub formă de credite comerciale și avansuri (4.7 p.p.), sub formă de investiții directe (2.5 p.p.), precum și sub formă de împrumuturi (1.4 p.p.). Concomitent, majorarea activelor oficiale de rezervă a determinat ieșiri nete de capital financiar (6.5 la sută relativ la PIB).

Tabelul 3. *Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete*

	2013	2014	2015	2016	2017
	% la PIB				
Contul financiar	**-3.7**	**-6.3**	**-7.0**	**-3.2**	**-7.0**
Investiții directe, din care:	**-2.6**	**-3.8**	**-3.2**	**-1.1**	**-2.5**
Participații la capital și acțiuni, exceptând reinvestirea profiturilor	-1.0	-1.1	-0.4	-0.5	-0.4
Reinvestirea profiturilor	0.0	-0.5	-1.9	-1.3	-1.1
Instrumente de natura datoriei	-1.6	-2.1	-0.9	0.8	-1.1
Investiții de portofoliu și derivate financiare	**0.0**	**-0.1**	**-0.1**	**0.0**	**0.0**
Alte investiții, din care:	**-4.6**	**4.3**	**1.0**	**-9.9**	**-11.0**
Numerar și depozite	-0.5	2.3	1.2	-5.0	-4.9
Împrumuturi	-1.9	0.6	-0.4	-1.8	-1.4
Credite comerciale și avansuri	-1.0	-3.3	0.1	-2.6	-4.7
Alte creanțe / pasive	-1.2	4.6	0.1	-0.5	0.0
Modificarea activelor de rezervă	**3.5**	**-6.7**	**-4.7**	**7.8**	**6.5**

Notă: (-) – intrări nete de capital, (+) – ieșiri nete de capital

Poziția investiţională internaţională a Republicii Moldova, la 31.12.2017, a constituit -3,954.33 mil. USD, soldul negativ aprofundându-se față de sfârşitul anului 2016 cu 30.3 la sută: activele externe însumând 4,990.74 mil. USD, în creștere cu 8.3 la sută, iar pasivele – 8,945.07 mil. USD, în creştere cu 17.0 la sută. Raportul dintre stocul activelor şi pasivelor externe a constituit 55.8 la sută. Stocul angajamentelor sub formă de investiții directe a totalizat 3,701.74 mil. USD (în creștere cu 21.9 la sută de la începutul anului), reprezentând 41.4 la sută din totalul pasivelor externe (tabelul 4).

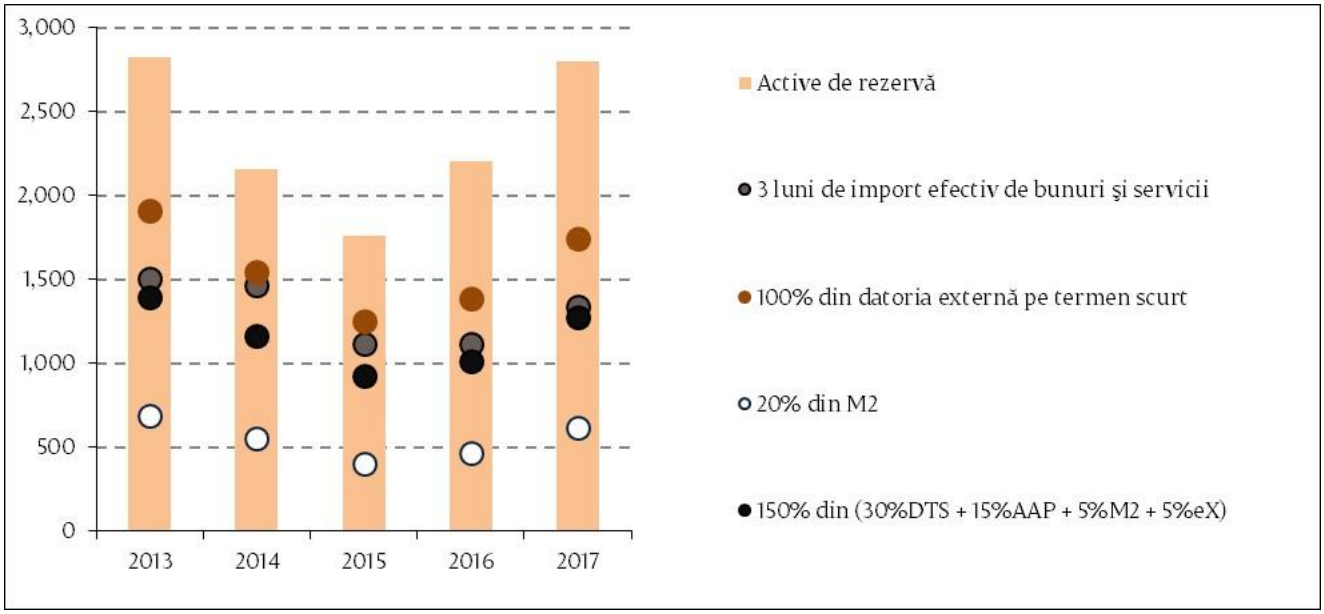
Tabelul 4.*Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)*

	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12.2017 / 31.12.2016 (%)
Poziția investițională internațională netă, mil. USD	-3,146.64	-2,807.10	-2,963.03	-3,034.13	-3,954.33	130.3
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe, %	64.5	66.0	60.2	60.3	55.8	-4.5 p.p.
Stocul investițiilor directe, pasive, mil. USD	3,472.62	3,360.86	2,980.08	3,037.51	3,701.74	121.9
Ponderea ISD în stocul pasivelor externe, %	39.1	40.7	40.1	39.7	41.4	1.6 p.p.
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe, %	37.6	38.3	41.2	41.1	38.2	-2.8 p.p.
Stocul activelor oficiale de rezervă, mil. USD	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93	2,803.26	127.1
Stocul activelor de rezervă / Import mediu lunar efectiv (pe 12 luni) de bunuri şi servicii, luni	5.6	4.4	4.7	5.9	6.3	105.7

Pe parcursul anului 2017, stocul activelor oficiale de rezervă s-a majorat cu 27.1 la sută comparativ cu stocul de la începutul anului, constituind 2,803.26 mil. USD la 31.12.2017, astfel restabilindu-se până la nivelul precriză (2013).
Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 6.3 luni de import efectiv);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 160.4 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 90.5 la sută);
- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente de portofoliu + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 331.7 la sută) (diagrama 1).

Diagrama 1. *Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă ale Republicii Moldova la sfârșit de perioadă, mil. USD*

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AAP – alte angajamente de portofoliu, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii. Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals" [2]*, aprilie 2015:*

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat față de începutul anului cu 11.8 la sută și la 31.12.2017 a înregistrat 6,973.70 mil. USD, ceea ce constituie 85.8 la sută relativ la PIB (tabelul 5). Datoria publică şi public garantată a reprezentat 28.7 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1,999.63 mil. USD (+12.4 la sută de la începutul anului). Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,974.07 mil. USD, în creștere cu 11.6 la sută față de 31.12.2016.

Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (74.9 la sută). Totuși, în anul 2017 se remarcă o creștere accentuată a datoriei externe pe termen scurt (+25.9 la sută față de începutul anului).

Tabelul 5. *Indicatorii principali aferenţi datoriei externe (MBP6)*

	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12.2017 / 31.12.2016 (%)
Datoria externă brută, mil. USD	6,874.27	6,495.79	6,104.21	6,235.23	6,973.70	111.8
Datoria externă publică şi public garantată, mil. USD	1,774.92	1,731.05	1,702.11	1,779.36	1,999.63	112.4
Datoria privată negarantată, mil. USD	5,099.35	4,764.74	4,402.10	4,455.87	4,974.07	111.6
Datoria externă pe termen scurt, mil. USD	1,911.50	1,541.80	1,249.59	1,388.59	1,747.68	125.9
Datoria externă pe termen lung, mil. USD	4,962.77	4,953.99	4,854.62	4,846.64	5,226.02	107.8
Datoria externă brută / PIB, %	86.1	81.4	93.7	92.1	85.8	- 6.3 p.p.
Ponderea datoriei externe publice şi public garantate în datoria externă brută, %	25.8	26.6	27.9	28.5	28.7	0.1 p.p.
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută, %	72.2	76.3	79.5	77.7	74.9	-2.8 p.p.
Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi şi alocări de DST, %	45.8	44.9	44.2	44.7	45.4	0.7 p.p.
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt, %	147.6	139.9	140.6	158.9	160.4	1.5 p.p.

Mai multe detalii privind evoluţia conturilor internaţionale pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

- Balanța de plăți pentru anul 2017 (date provizorii) [3];
- Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2017 (date provizorii) [4];
- Datoria externă brută la sfârșitul anului 2017 (date provizorii) [5].

Seriile statistice în Baza de date interactivă:

- Balanța de plăți (MBP6) [6];

Poziția investițională internațională (MBP6) [7];

Datoria externă brută (MBP6) [8].

Seriile statistice sunt disponibile începând cu:

- anul 1995 pentru balanţa de plăţi conform MBP5 și anul 2009 pentru balanţa de plăţi conform MBP6;
- anul 1998 pentru poziţia investiţională internaţională conform MBP5 și anul 2012 pentru poziţia investiţională internaţională conform MBP6;
- anul 2001 pentru datoria externă conform MBP5 și anul 2009 pentru datoria externă conform MBP6.

Vezi și

Tag-uri
Balanţa de Plăţi [9]
Datoria Externă [10]
Poziţia Investiţională Internaţională [11]
statistica [12]
evoluția conturilor internaționale [13]
conturile [14]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/conturile-internationale-ale-republicii-moldova-pentru-anul-2017-date-provizorii-materialul

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/files/CI_2017_Q4.pdf [2] http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf [3] https://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-anul-2017-date-provizorii [4] https://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-anului-2017-date-provizorii [5] https://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-anului-2017-date-provizorii [6] http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml [7] http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml [8] http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml [9] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [10] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Datoria Externă [11] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [12] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=statistica [13] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=evoluția conturilor internaționale [14] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=conturile